

BİLGİ
TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM
KURUMU

YILLIK PAZAR VERİLERİ BÜLTENİ

2023

İÇİNDEKİLER

1. GENEL VERİLER	5
2. GENİŞBANT VERİLERİ	9
3. MOBİL HİZMETLERE İLİŞKİN VERİLER	13
4. SABİT TELEFON HİZMETİNE İLİŞKİN VERİLER	16
5. DİĞER HABERLEŞME HİZMETLERİNE İLİŞKİN VERİLER	19
5.1 ORTAK KULLANIMLI TELSİZ HİZMETİ (OKTH)	20
5.2 UYDU HABERLEŞME HİZMETİ (UHH)	20
5.3 UYDU PLATFORM HİZMETİ (UPH)	21
5.4 UYDU ÜZERİNDEN KÜRESEL MOBİL KİŞİSEL İLETİŞİM HİZMETİ (GMPCS)	21
5.5 KABLO TV	21
5.6 REHBERLİK HİZMETİ	22

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Elektronik haberleşme sektörü gelirleri (milyar ₺).....	6
Şekil 2 Elektronik haberleşme sektörü yatırımları (milyar ₺).....	7
Şekil 3 İstihdam Sayıları.....	7
Şekil 4 Abone Sayısı.....	8
Şekil 5 Tüketici Şikayet Sayıları.....	8
Şekil 6 internet kullanım oranlar.....	10
Şekil 7 Toplam Abone Sayısı ve Penetrasyon Oranı.....	11
Şekil 8 Sabit Genişbant Abonelerin Teknoloji Bazlı Dağılımı (%).....	11
Şekil 9 İnternet Kullanım Miktarları (TByte).....	12
Şekil 10 Fiber Uzunluk ve Abone Sayısı	12
Şekil 11 Sabit Abonelerin Hız Dağılımı	12
Şekil 12 4.5G Abone Sayısı ve Toplam Mobil Abone Sayısına göre Yaygınlık.....	14
Şekil 13 İllere Göre 4.5G Abone Sayısı.....	14
Şekil 14 2021 Yılı için İllere Göre Toplam Abone Sayısı ve Yaygınlık.....	15
Şekil 15 Toplam Mobil Numara Taşıma Sayısının Yıllara Göre Değişimi.....	15
Şekil 16 Sabit Telefon Abone Sayısı ve Penetrasyon Oranının Yıllar İçindeki Değişimi	17
Şekil 17 Sabit Telefon Hizmetleri Gelirleri'nin Yıllar İçindeki Değişimi	17
Şekil 18 Sabitte Üretilen Toplam Trafığın (Çağrı Başlatma) Yıllar İçindeki Değişimi.....	18
Şekil 19 Toplam Sabit Numara Taşıma Sayılarının Yıllara Göre Değişimi	18
Şekil 20 Yıllara Göre Abone ve Kullanıcı Sayıları (adet).....	20
Şekil 21 Yıllara Göre UHH Abone Sayısı.....	20
Şekil 22 Yıllara Göre UPH Kullanıcı Sayısı	21
Şekil 23 Yıllara Göre GMPCS Abone Sayıları (adet)	21
Şekil 24 IPTV ve KABLO TV Abone Sayılarının Yıllar İçindeki Değişimi (milyon).....	22
Şekil 25 Kablo İnternet Abone Sayısının Yıllar İçindeki Değişimi.....	22
Şekil 26 Rehberlik Hizmeti- Gelen Toplam Çağrı Sayısı (milyon) ve Süresi (milyon dk).....	22

ÖNSÖZ

Elektronik haberleşme sektörümüze ilişkin olarak ilk olarak geçen yıl hazırladığımız Yıllık Sektörel Bülten'in ikincisini kamuoyu ile paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Elektronik haberleşme sektörümüz genişbant internet merkezli olarak ilerlemesini sürdürüyor. Hem sabit hem de mobil yüksek hızlı internet talep görmeye devam ediyor. Bu durum altyapı yatırımlarını tetiklerken hem veri hızları hem de kullanılan veri miktarları giderek artıyor. Mobil abone sayımız, yıllık olarak 4 milyon artışla 90 milyonu geçerken buradaki artışın önemli bir kısmı 83 milyona yaklaşan 4.5G abone sayımızdaki artıştan kaynaklanmıştır. Genişbant internet hizmetindeki yaklaşık 2,5 milyon yeni abonenin yarısından fazlası mobil abonelerdir. Sabit genişbant tarafında fiber internete olan ilgi devam etmektedir. 2022 yılında xDSL abone sayımız %1,9 azalma gösterirken, fiber abone sayımız ise %17,8 civarında artmıştır. Daha iyi altyapılarla daha fazla abonenin internet bağlantısına sahip olması kullanılan veri miktarlarına yansımış ve bir önceki yıla göre toplamda %25,6 daha fazla veri kullanılmıştır.

2022 yılında işletmeci gelirlerindeki büyüme ile sektöre yapılan yatırımların artışı paralel bir seyir izlemiş, gelirlerde %41,1 yatırımlarda ise %42,7 artış yaşanmıştır.

Yıllık Sektörel Bülten'in sektörümüzle ilgilenen tüm paydaşlar için faydalı olmasını temenni ediyorum

Ömer Abdullah KARAGÖZOĞLU

Kurul Başkanı

BİLGİ
TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM
KURUMU

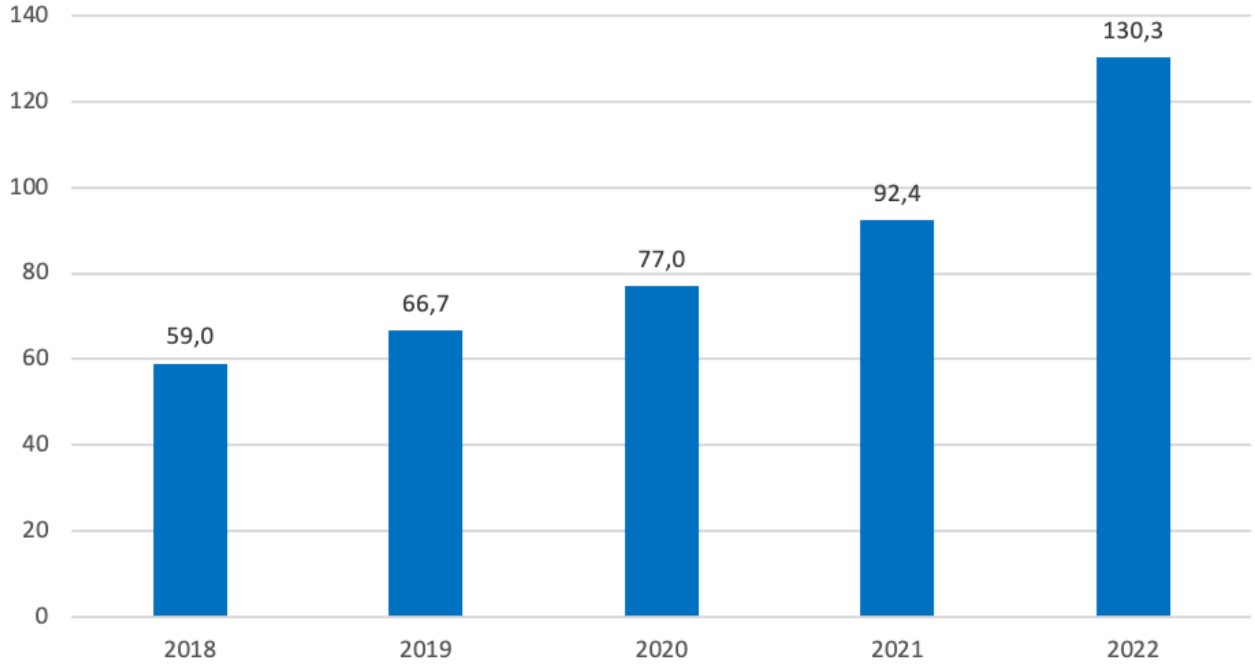
1. BÖLÜM GENEL VERİLER

1. GENEL VERİLER

Net satış (₺)	130.309.590.040
Yatırım (₺)	31.089.748.232
Mobil abone sayısı	90.297.565
4.5G abone sayısı	82.888.054
M2M abone sayısı	8.090.447
Genişbant abone sayısı	90.649.859
Mobil	71.651.056
Sabit	18.998.803
Fiber	5.702.865
Sabit telefon abone sayısı	11.197.928
Ortalama aylık veri kullanımı	
Mobil	13,7 GByte
Sabit	238,4 GByte

Elektronik haberleşme hizmetlerinden elde edilen gelirdeki ortalama yıllık artış % 24'tür.¹

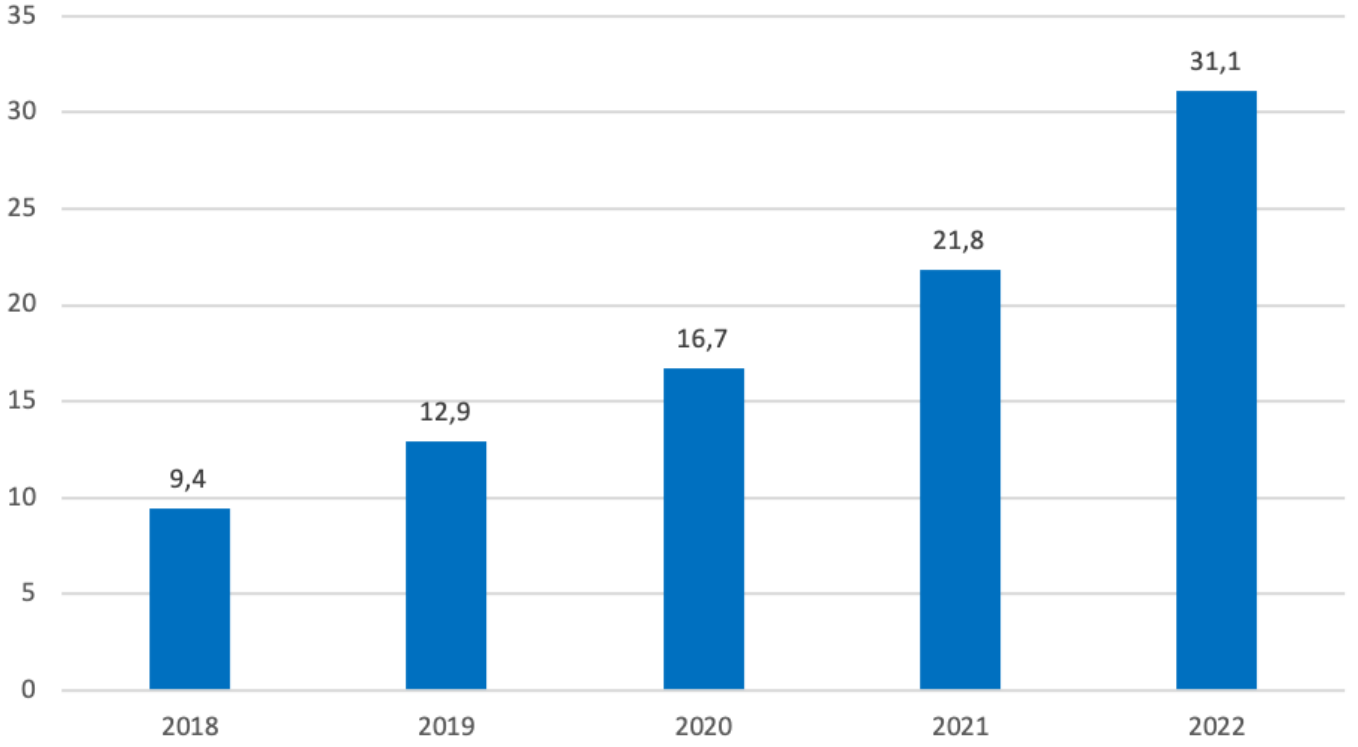
Şekil 1 Elektronik haberleşme sektörü gelirleri (milyar ₺)

İşletmeci yatırımlarındaki 2018-2022 yılları arasında 3,3 kat artış yaşanırken ortalama yıllık artış %46'dır.

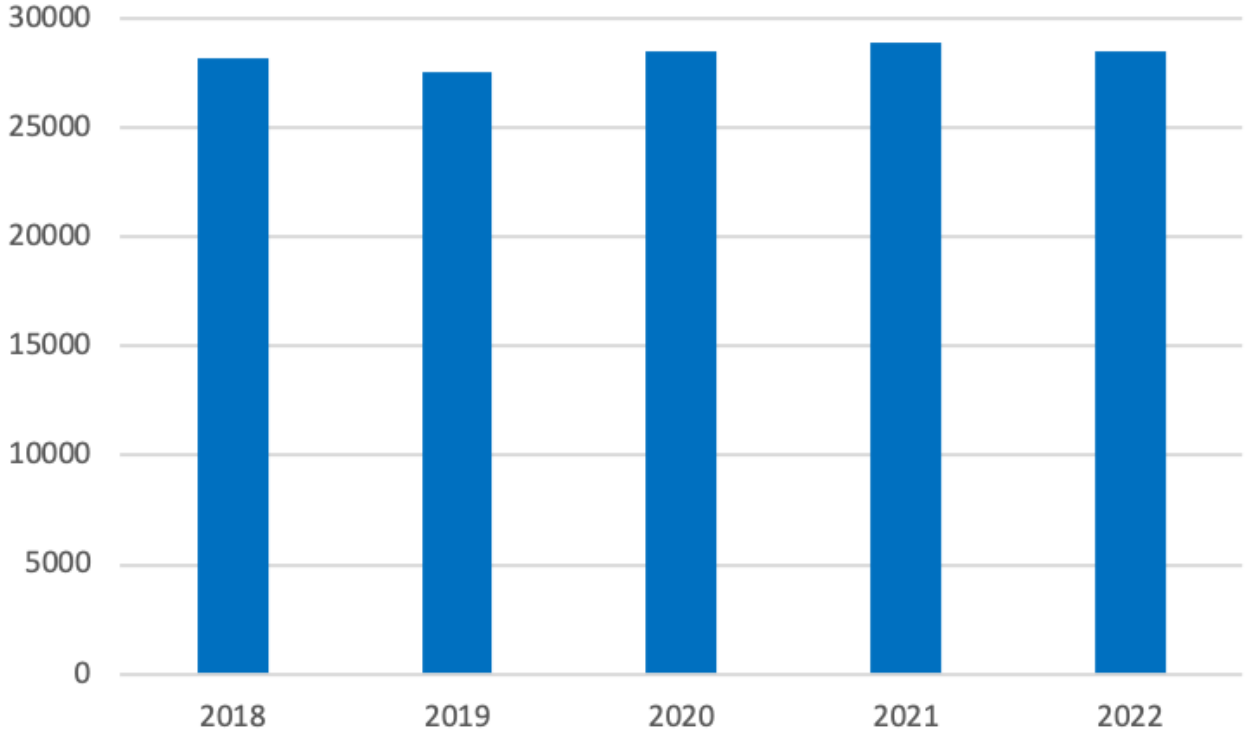
¹ Raporun genelindeki kıyaslamalar, aksi belirtilmedikçe, 2022 yılı sonu ile 2018 yılı sonu arasındaki dönem için yapılmıştır.

Şekil 2 Elektronik haberleşme sektörü yatırımları (milyar ₺)

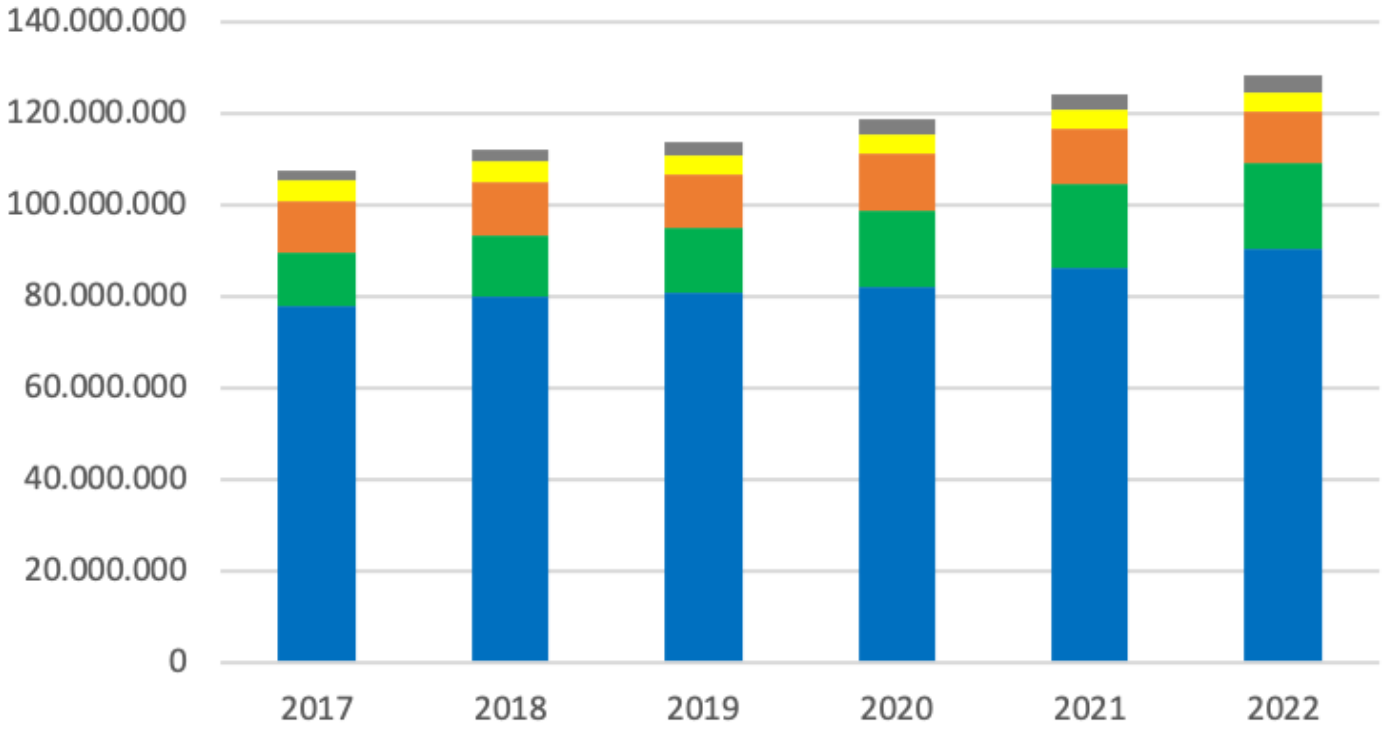
İşletmecilerin tam zamanlı çalışan sayısı yıllar içinde önemli bir değişim göstermemektedir.

Şekil 3 İstihdam Sayıları

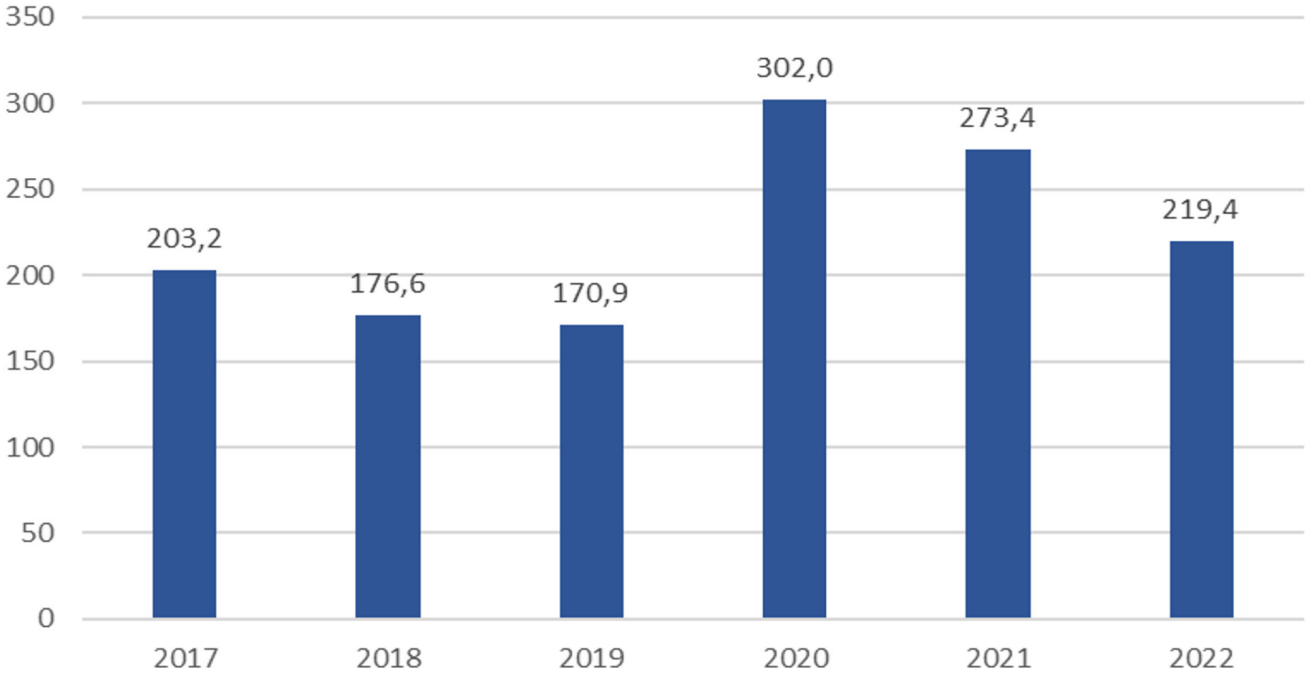
Ülkemizde elektronik haberleşme hizmetlerine abone olanların sayısı 2018 yılında 112,2 milyon seviyelerindeyken 2022 sonu itibarıyla 128,3 milyona yaklaşmıştır.

Şekil 4 Abone Sayısı

Kurumumuza iletilen toplam tüketici şikayeti sayısında 2020 yılında görülen hızlı artışın nedeni Covid 19 pandemisi olup bu yıldan itibaren tüketici şikayet sayılarında düşüş eğilimi başlamıştır. Özellikle ülkemizdeki toplam abone sayısı ve tüketici şikayeti sayısı grafikleri birlikte değerlendirildiğinde abone sayısındaki artışa göre şikayet sayılarının (pandemi etkisi dışında tutulduğunda) önemli bir artış göstermediği görülmektedir.

Şekil 5 Tüketici Şikayeti Sayıları (bin)

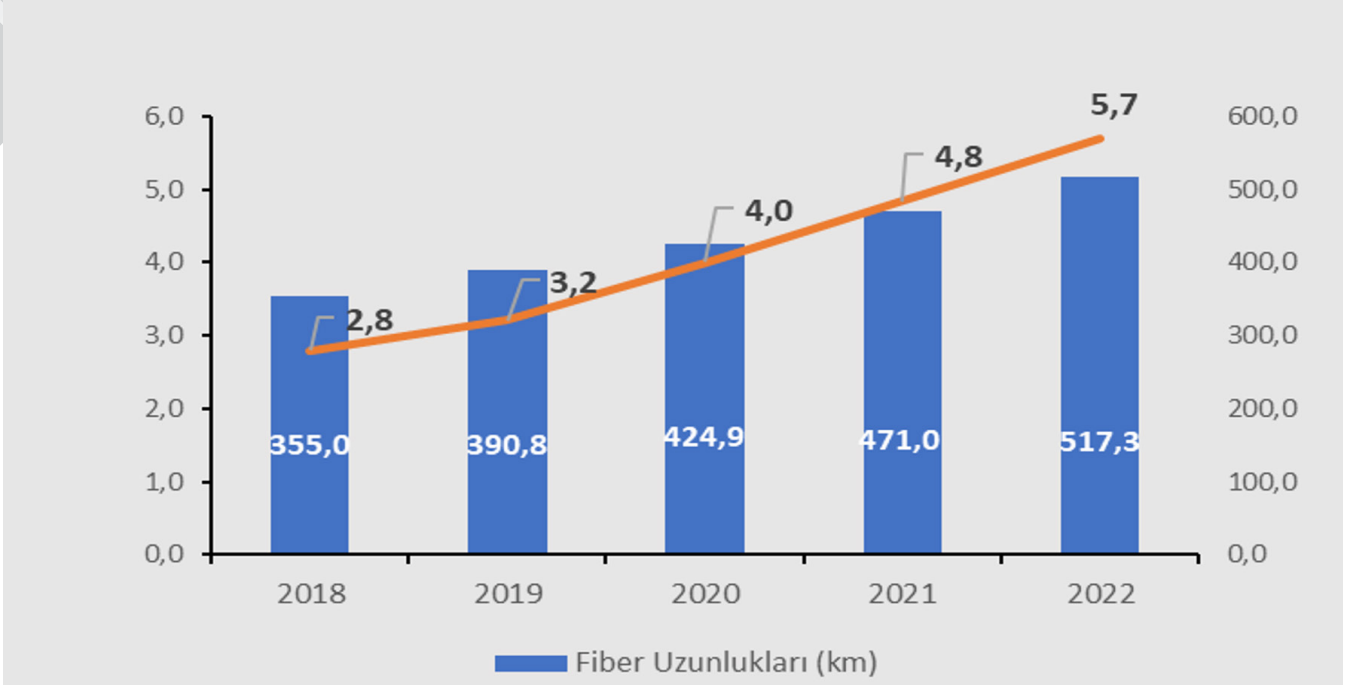
2. BÖLÜM

GENİŞBANT VERİLERİ

2. GENİŞBANT VERİLERİ

Ülkemizde internet kullanım oranı (%85) dünya ortalamasının (%66) üzerindedir. Ülkemizdeki internet kullanım oranı son 4 yılda %16,6 artmıştır.

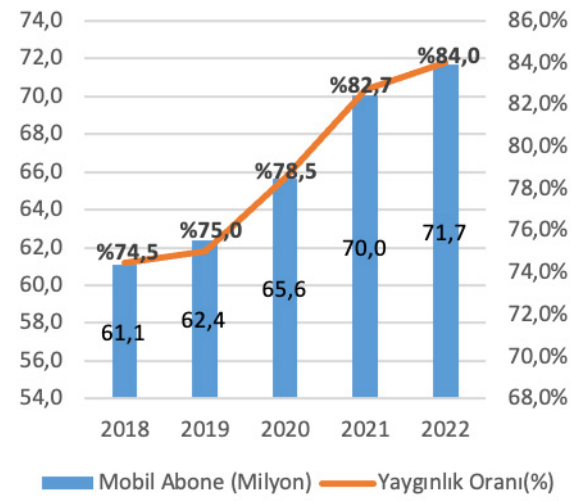
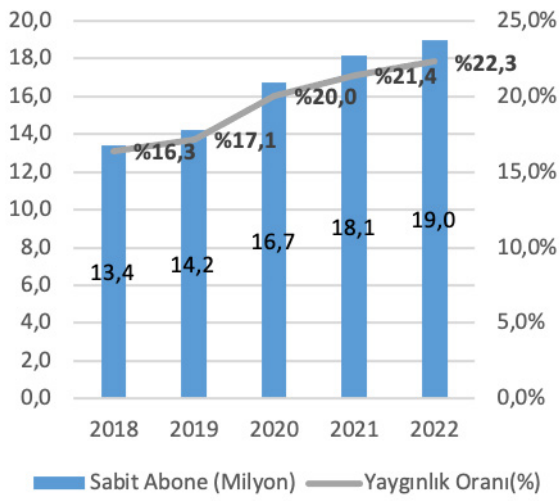
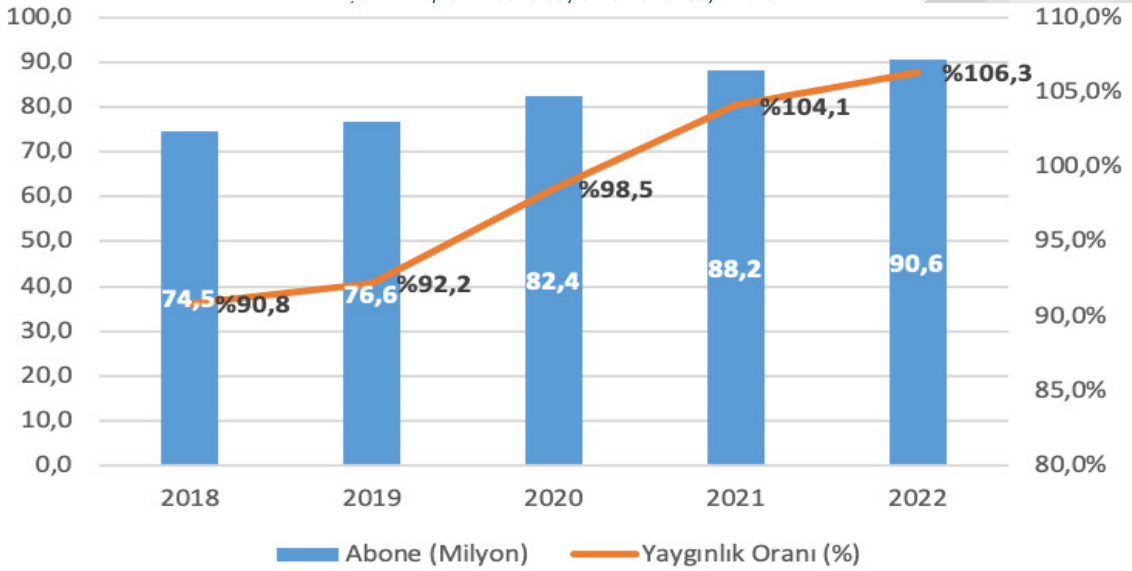
Şekil 6 İnternet kullanım oranlar

Kaynak: TÜİK ve ITU

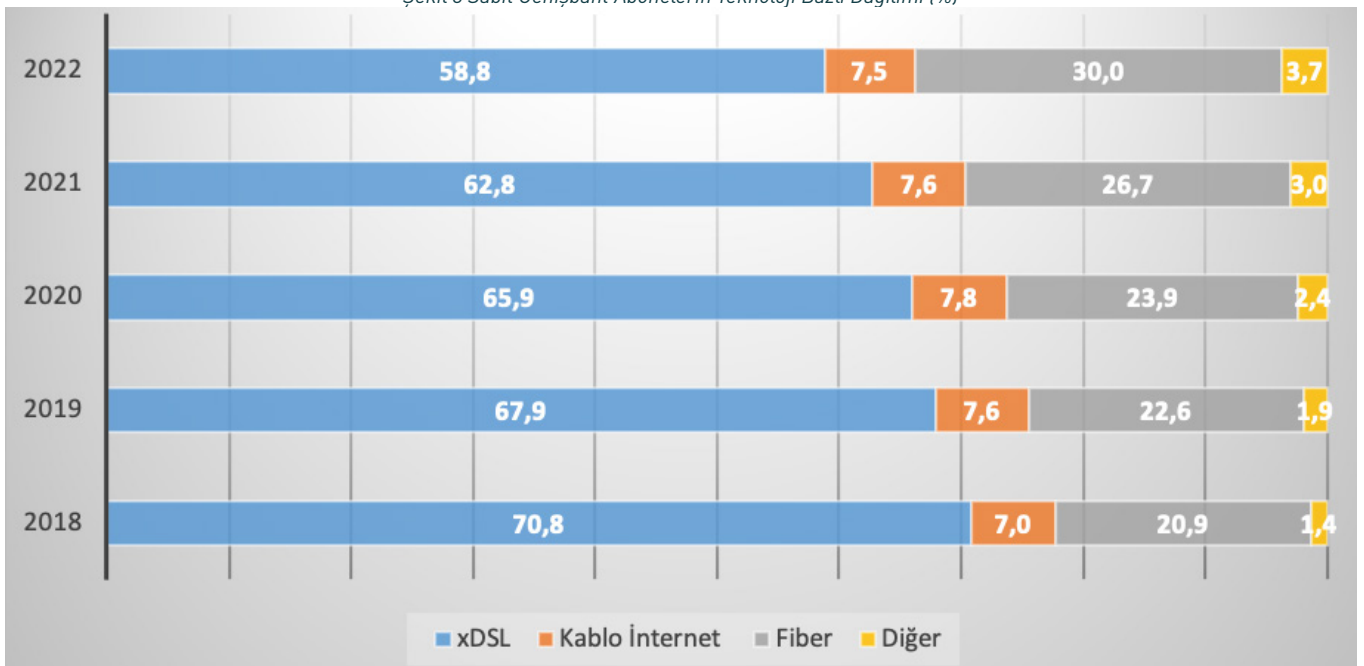
2018-2022 yılları arası yıllık ortalama yeni genişbant abone sayısı 4 milyonun üzerindedir. Yaygınlık oranı artışı ise yıllık ortalama %3,9'dur. Aynı yıllar arasında yıllık ortalama yeni sabit genişbant abone sayısı 1,3 milyon üzerinde iken, yeni mobil genişbant abone sayısı 2,6 milyon civarındadır. Bunun yanında sabit genişbant yaygınlık oranında yıllık ortalama %1,5 artış gerçekleşmiş olup, mobil genişbantta ise bu oran %3,3 olmuştur.

Şekil 7 Toplam Abone Sayısı ve Penetrasyon Oranı

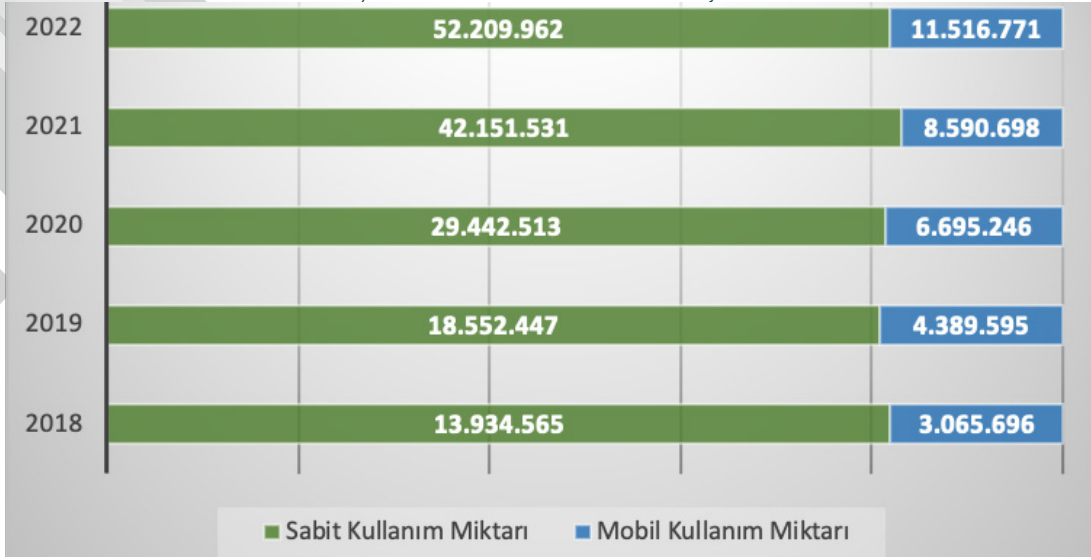
Toplam sabit genişbant aboneliklerinde fiber internetin oranı 2018 yılına göre %43,5 artarken xDSL aboneliklerinin oranı ise %16,9 azalmıştır.

Şekil 8 Sabit Genişbant Abonelerin Teknoloji Bazlı Dağılımı (%)

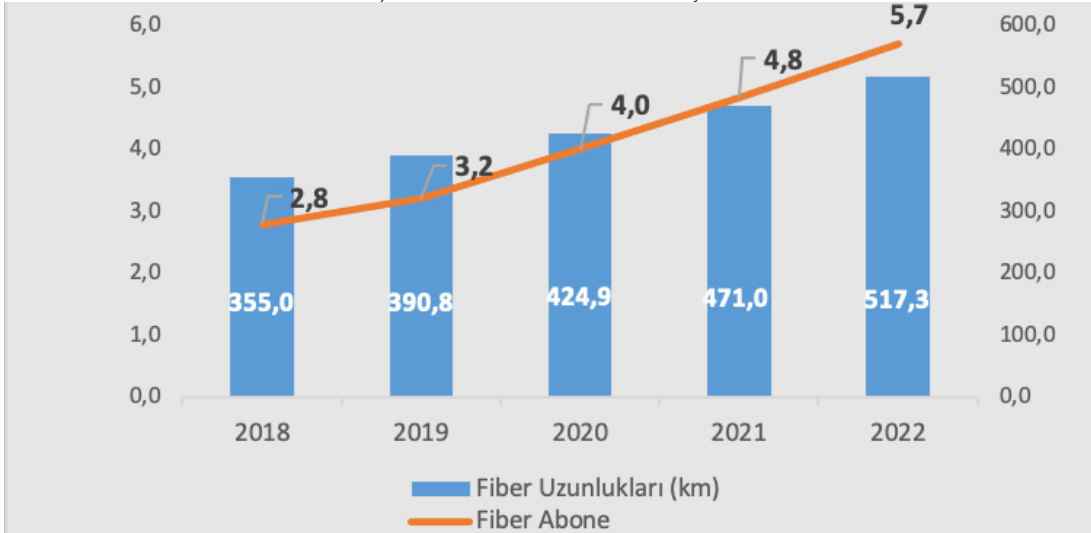
Sabit genişbant abonelerin kullandığı veri miktarı 4 yılda yaklaşık 4 katına çıkarken mobil abonelerin kullandığı veri miktarı 3,7 katına çıkmıştır.

Şekil 9 İnternet Kullanım Miktarları (TByte)

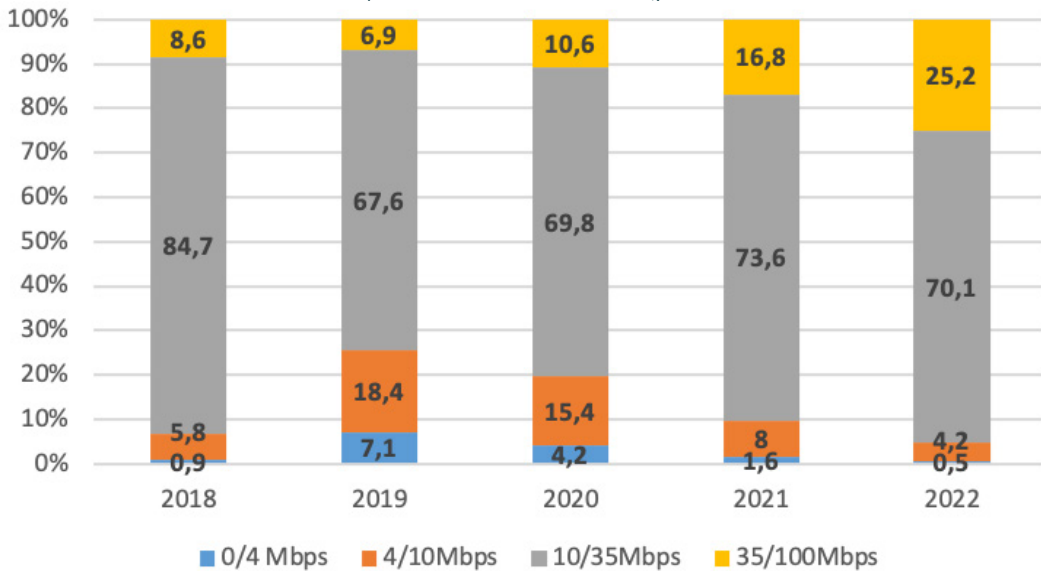
2018-2022 yılları arasında fiber abone sayısı %104 artarken fiber altyapı uzunluğundaki artış %45,7 olmuştur.

Şekil 10 Fiber Uzunluk ve Abone Sayısı

Sabit genişbant abonelerin tarifelerine göre aldıkları hızlara bakıldığında 35/100 Mbps aralığındaki pakete abone olanların oranı 2018-2022 arasında 2,9 katına çıkmıştır.

Şekil 11 Sabit Abonelerin Hız Dağılımı

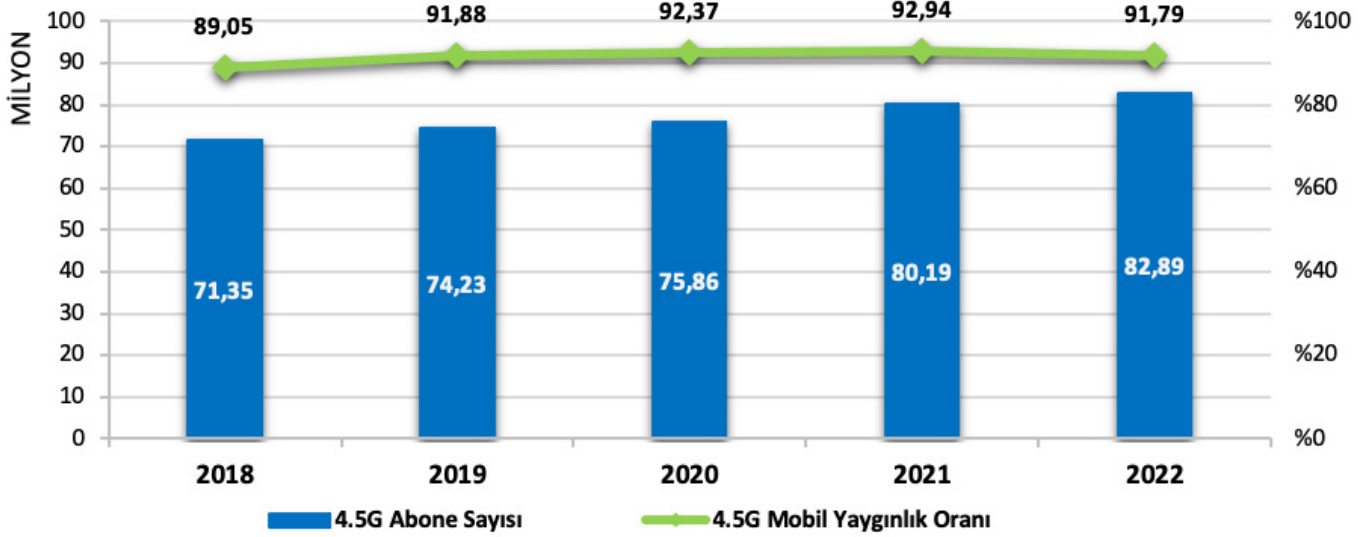

3. BÖLÜM MOBİL HİZMETLERE İLİŞKİN VERİLER

3. MOBİL HİZMETLERE İLİŞKİN VERİLER

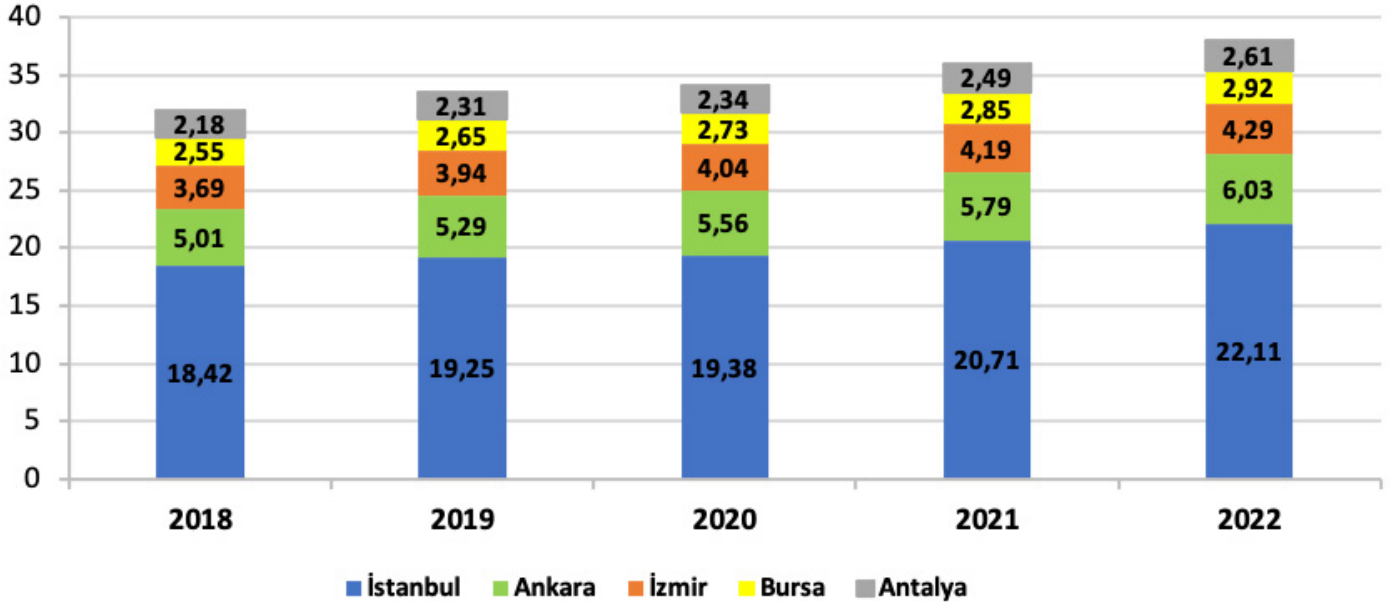
4.5G abone sayısının ve toplam mobil abone sayısına göre yaygınlığının hızla mobil abonelerin çoğunluğunu oluşturduğu ve %93 civarında doygunluğa ulaştığı görülmektedir.

Şekil 12 4.5G Abone Sayısı ve Toplam Mobil Abone Sayısına göre Yaygınlık

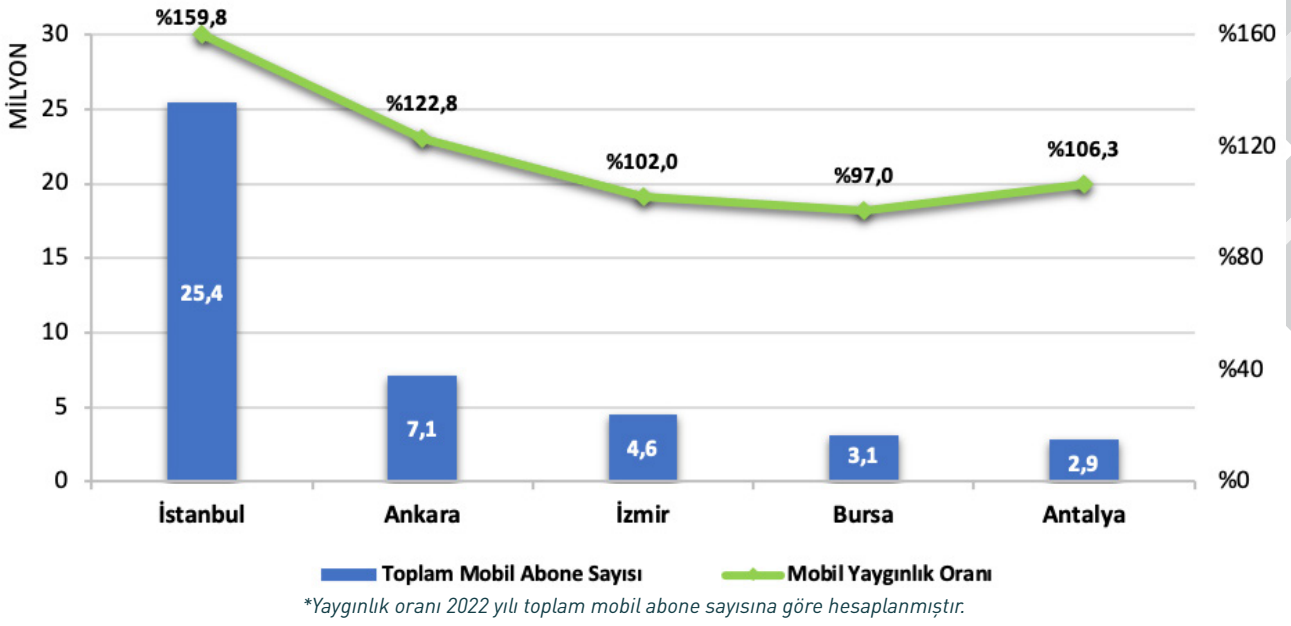
2022 yılı için 4.5G abonelerinin ülke genelindeki nüfusa göre yaygınlığı %97,2 iken grafikte yer alan 5 il için bu rakam % 134,2'dir.

Şekil 13 İllere Göre 4.5G Abone Sayısı (Milyon)

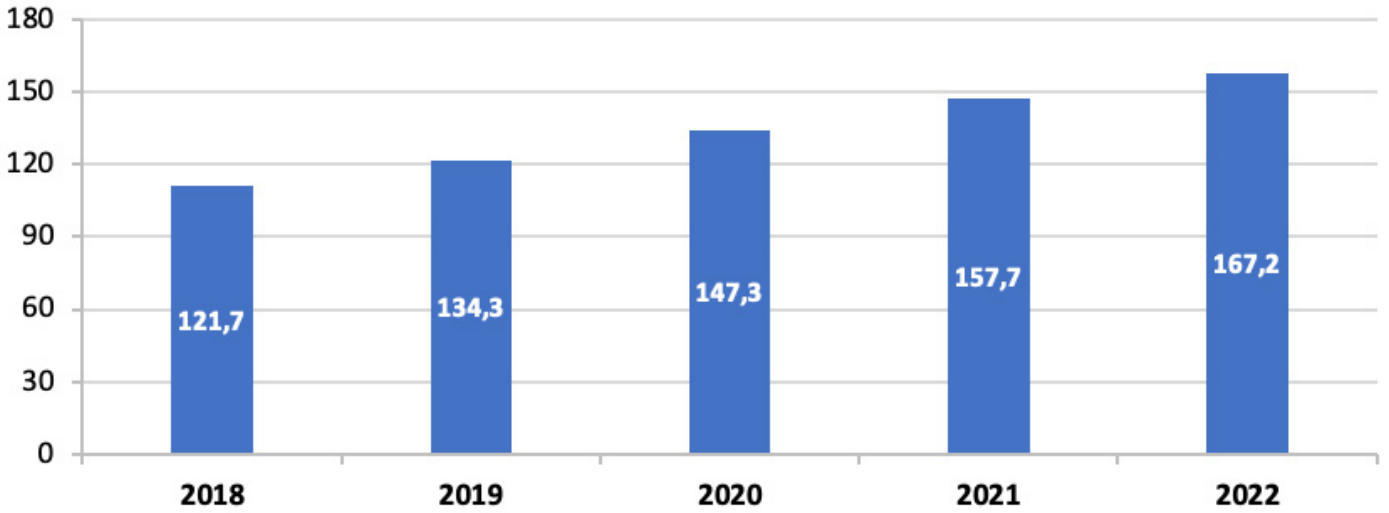
Mobil abone sayısına göre ilk beş il, toplam abonelerin %50'sine sahiptir.

Şekil 14 2022 Yılı için İllere Göre Toplam Abone Sayısı ve Yaygınlık

Yıllara göre taşınan mobil numara sayılarına bakıldığında mobil hizmetlerde işletmeciler arası abone hareketliliğin yoğun olduğunu söylemek mümkündür. 2018-2022 yılları arasında yıllık ortalama 11,4 milyon mobil numara taşınmıştır.

Şekil 15 Toplam Mobil Numara Taşıma Sayısının Yıllara Göre Değişimi (Milyon)

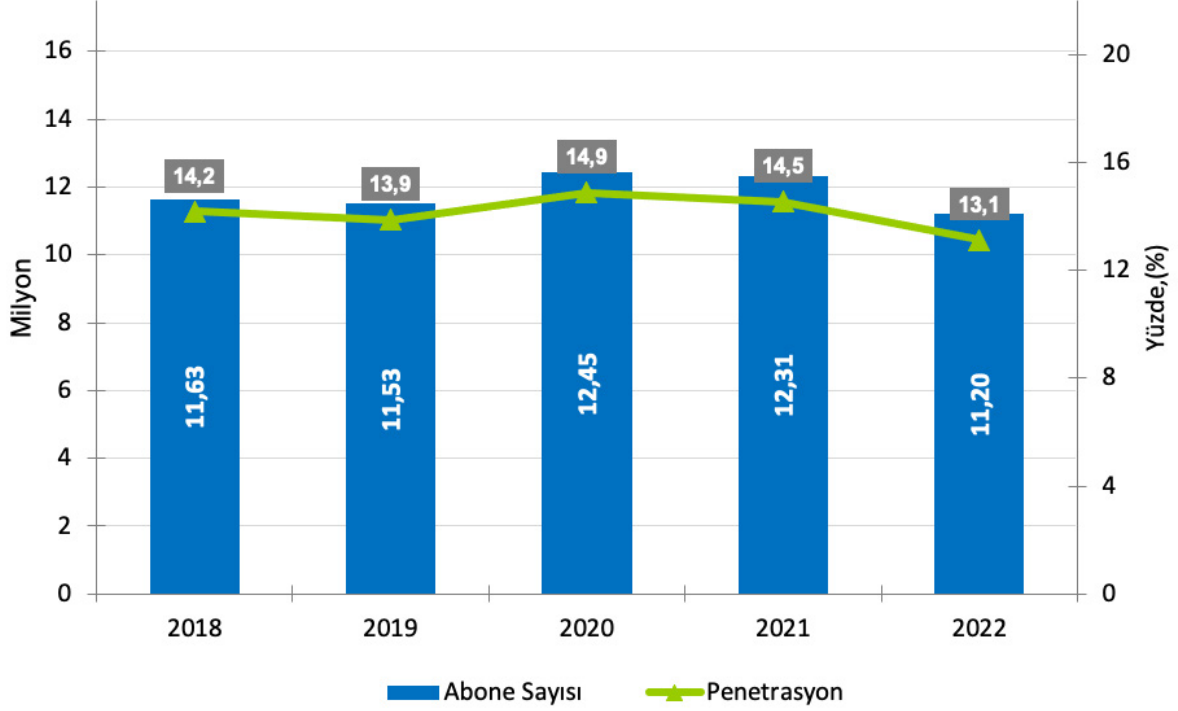
4. BÖLÜM

SABİT TELEFON HİZMETİNE İLİŞKİN VERİLER

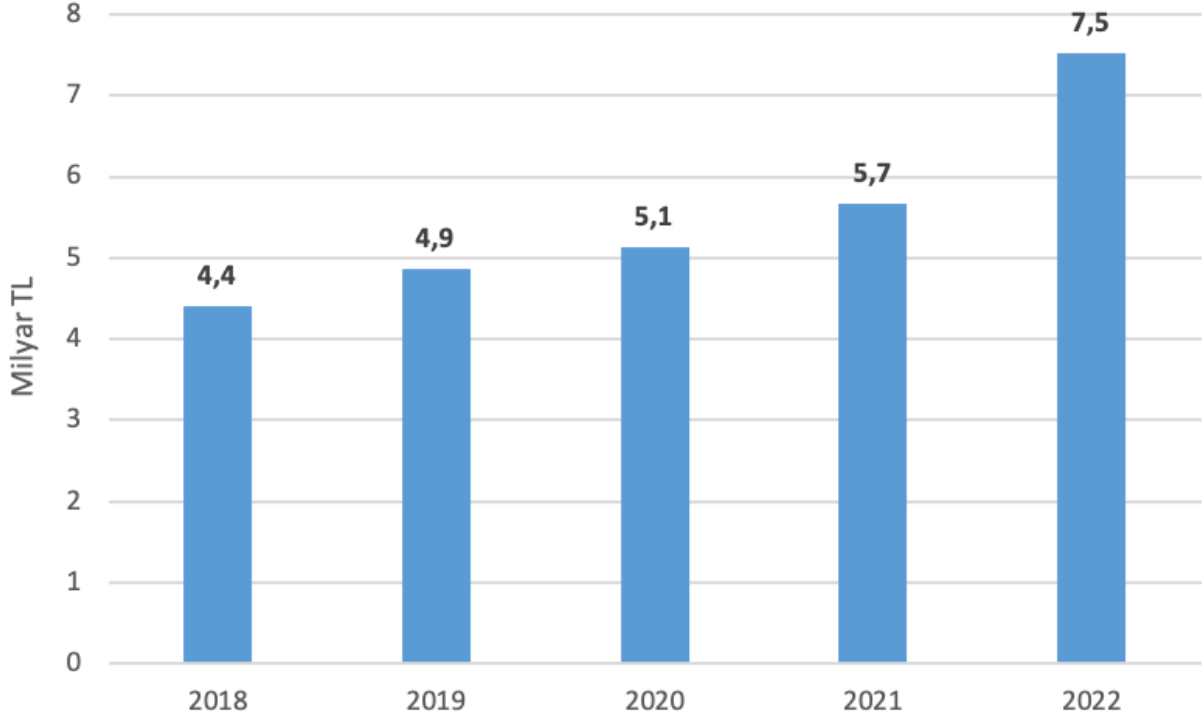
4. SABİT TELEFON HİZMETİNE İLİŞKİN VERİLER

Sabit telefon hizmeti son yıllarda abone sayısı ve yaygınlık açısından önemli bir değişim göstermemekle birlikte işletmeci gelirlerinde 2022 yılında kısmi bir azalış gözlenmektedir.

Şekil 16 Sabit Telefon Abone Sayısı ve Penetrasyon Oranının Yıllar İçindeki Değişimi

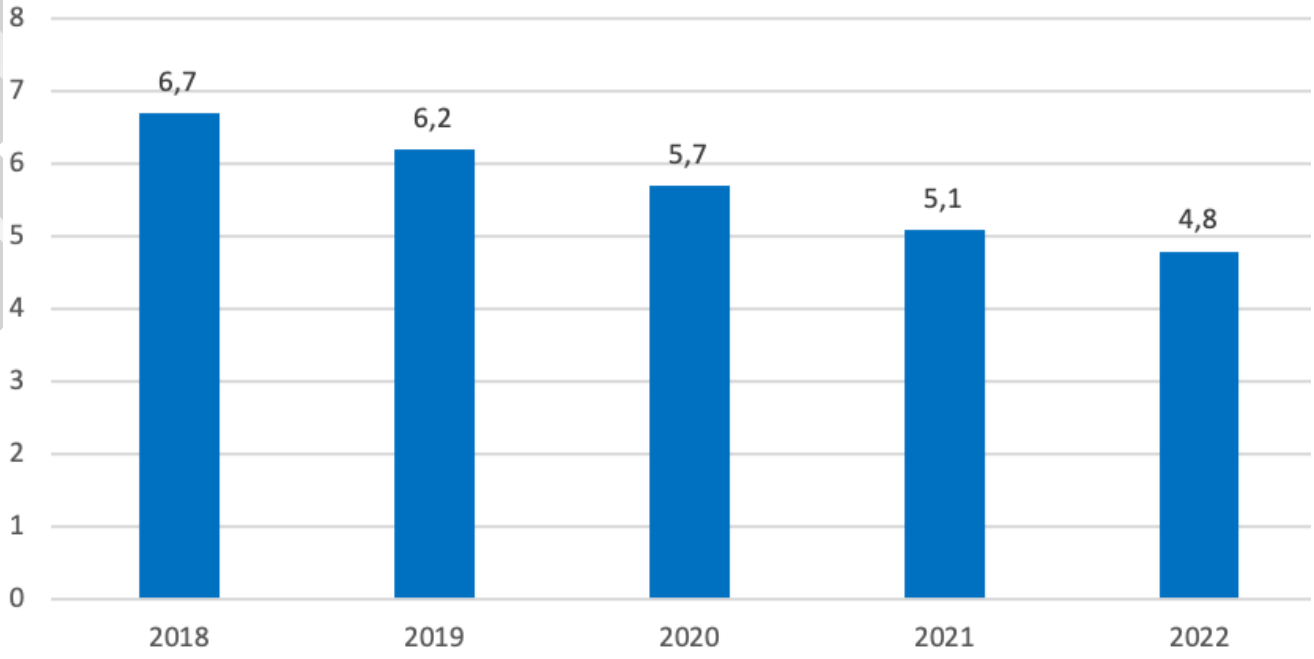
Şekil 17 Sabit Telefon Hizmetleri Gelirleri'nin Yıllar İçindeki Değişimi

*STH işletmecilerin net satış gelirleri ile Türk Telekom'un aylık bağlantı/sabit ücret ve arama hizmeti gelirlerinin toplamını göstermektedir.

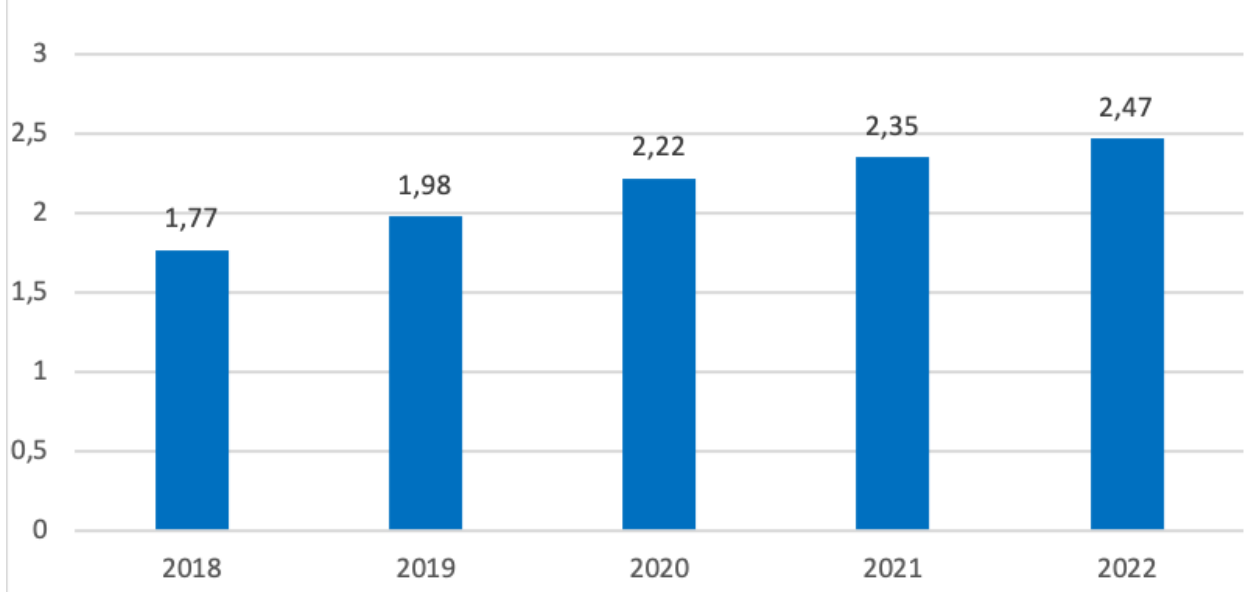
Sabit şebekelerde başlatılan çağrı miktarı düşüşünü sürdürürken 2018 yılı sonunda yaklaşık 6,7 milyar dakika olan sabitte üretilen toplam trafik %29 oranında azalarak 2022 yılı sonunda yaklaşık 4,8 milyar dakika olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 18 Sabitte Üretilen Toplam Trafik (Çağrı Başlatma) Yıllar İçindeki Değişimi (Milyar Dk)

Sabit abone sayısında yaşanan durağanlık taşınan sabit numara sayısında da kendini göstermekte olup, 2018-2022 yılları arasındaki süreçte toplamda 700 bine yakın numara taşıma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Şekil 19 Toplam Sabit Numara Taşıma Sayılarının Yıllara Göre Değişimi (Milyon)

5. BÖLÜM

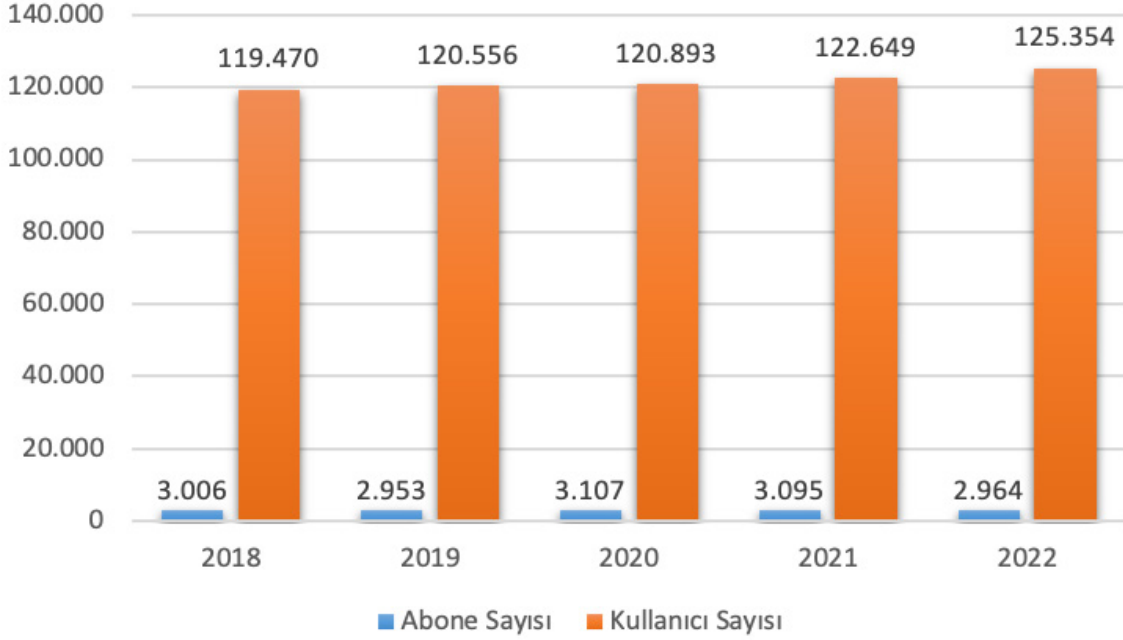
DİĞER HABERLEŞME HİZMETLERİNE İLİŞKİN VERİLER

5. DİĞER HABERLEŞME HİZMETLERİNE İLİŞKİN VERİLER

5.1 Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmeti (OKTH)

Belirli bir kullanıcı grubuna hitap eden hizmetlerden olan OKTH'nin abone ve kullanıcı sayısı son yıllarda önemli bir değişim göstermemiştir.

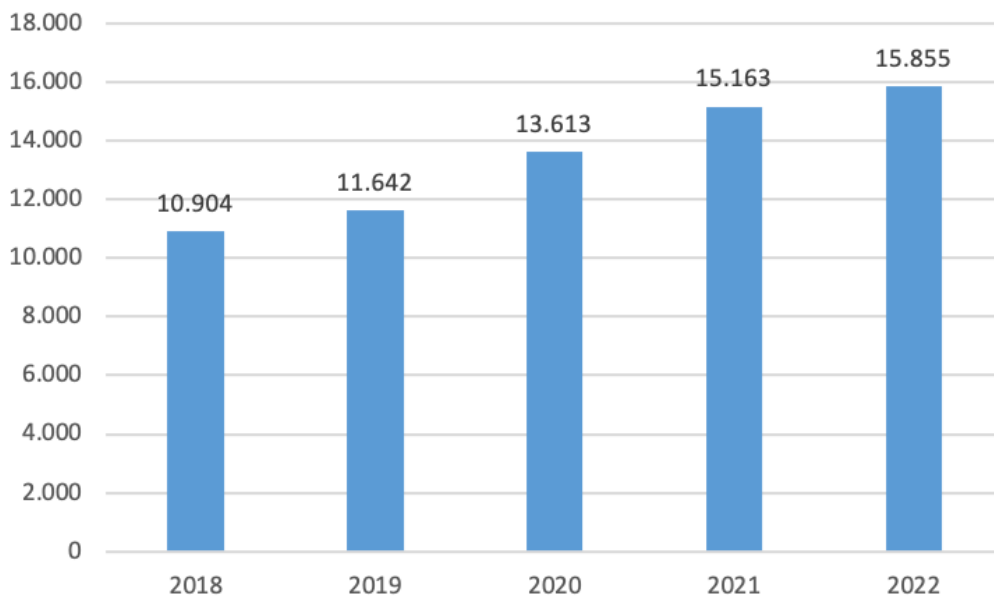
Şekil 20 Yıllara Göre Abone ve Kullanıcı Sayıları (adet)

5.2 Uydur Haberleşme Hizmeti (UHH)

Son kullanıcıdan ziyade kurumsal kullanıma hitap eden uydur hizmetlerinde son 5 yılda abone sayısında % 45,4 artış yaşanmıştır.

Şekil 21 Yıllara Göre UHH Abone Sayısı (adet)

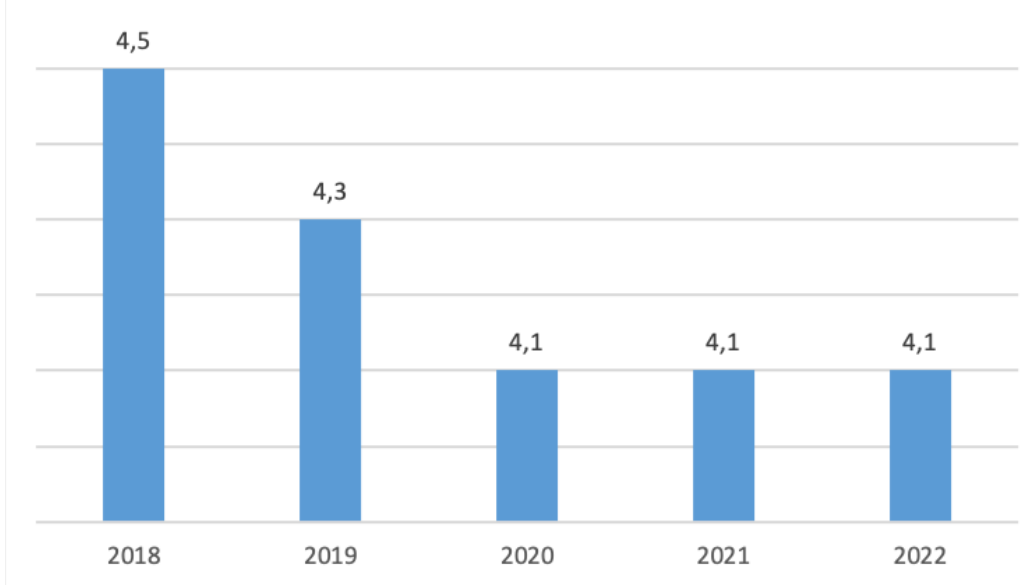

5.3 Uydu Platform Hizmeti (UPH)

TV yayınlarının son kullanıcıya ulaştırılmasında önemli bir yeri olan UPH'nin kullanıcı sayısı son yıllarda 4,1- 4,5 milyon aralığında gerçekleşerek önemli bir değişim göstermemiştir.

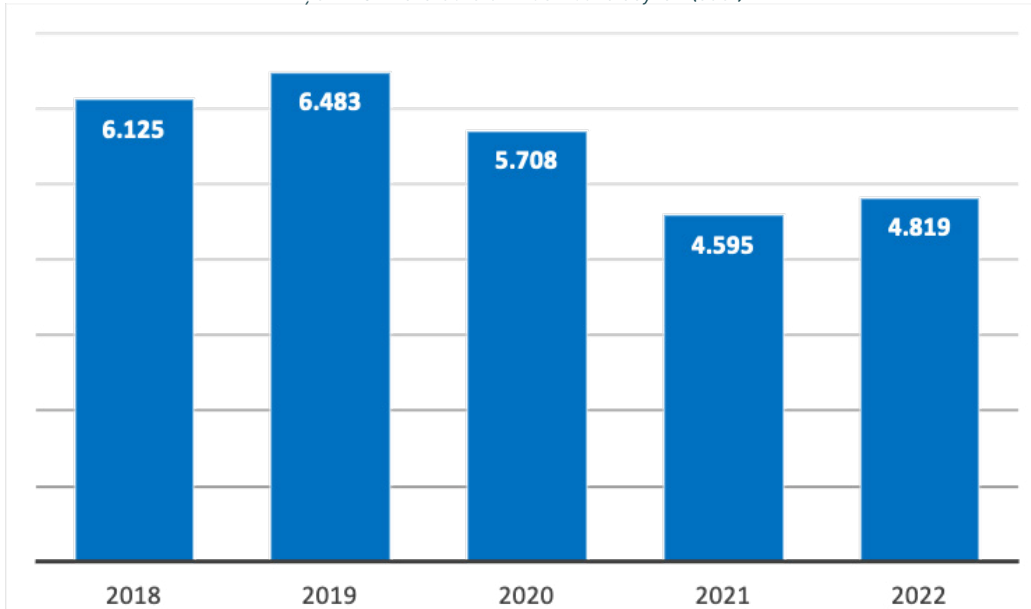
Şekil 22 Yıllara Göre UPH Kullanıcı Sayısı (Milyon)

5.4 Uydu Üzerinden Küresel Mobil Kişisel İletişim Hizmeti (GMPCS)

Mobil hizmetlerin gelişmesi ve kapsama alanının yıllar içerisinde genişlemesi ile kullanım alanı gittikçe daralan GMPCS hizmetinde yıllar içinde abone sayısında azalma devam etmiştir.

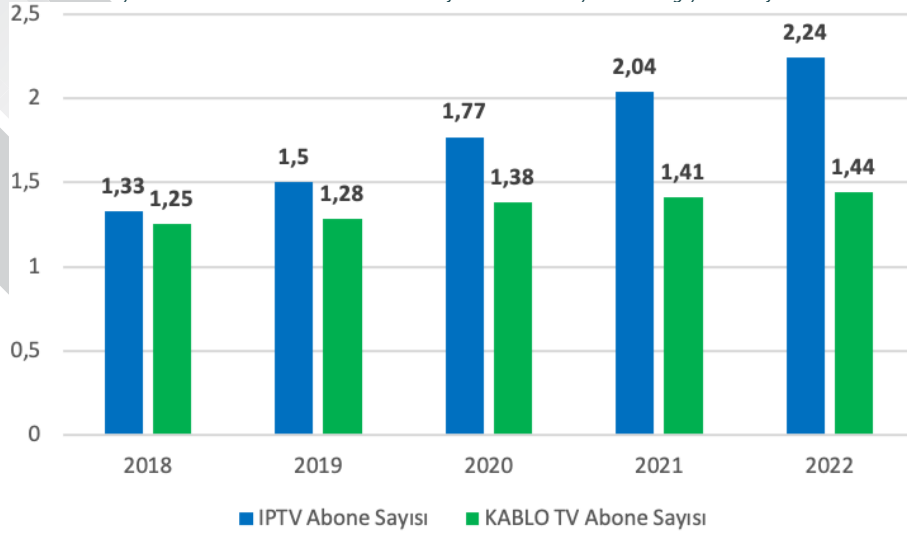
Şekil 23 Yıllara Göre GMPCS Abone Sayıları (adet)

5.5 Kablo TV

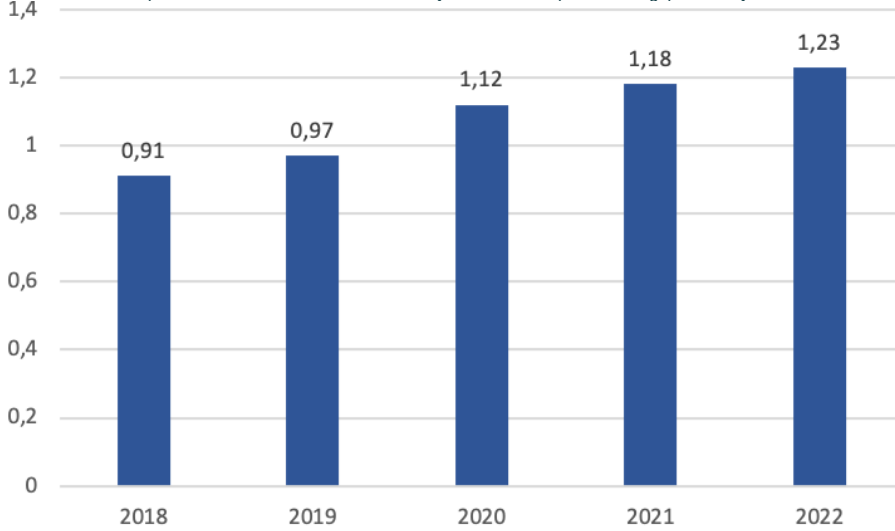
Telefon, TV ve yüksek hızlı internet hizmetlerinin aynı anda sunumunu sağlayan Kablo TV hizmeti ile internet üzerinden TV yayınlarının alınabilmesini sağlayan IPTV hizmetinin abone sayısı giderek artmaktadır. Kablo TV abone sayısı 2018-2022 döneminde %15,2 artarken IP TV abone sayısı % 68,4 artmıştır.

Şekil 24 IPTV ve KABLO TV Abone Sayılarının Yıllar İçindeki Değişimi (milyon)

Yüksek hızlı genişbant internet için önemli altyapılardan olan Kablo internete abone olanların sayısı 2018-2022 döneminde %35 artmıştır.

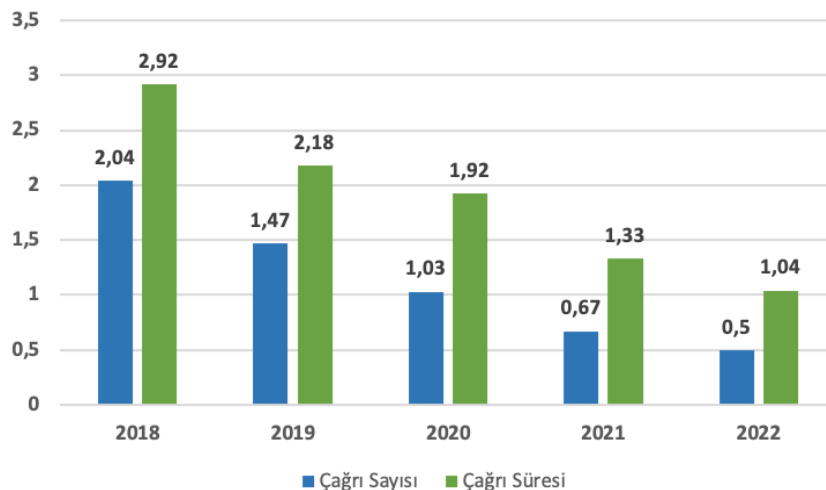
Şekil 25 Kablo İnternet Abone Sayısının Yıllar İçindeki Değişimi (Milyon)

5.6 Rehberlik Hizmeti

Genişbant internet ve özellikle akıllı telefon yaygınlığının artması ile bilgiye erişimin kolaylaşması bazı hizmetleri olumsuz yönde etkilemiştir. Bunlardan biri olan Rehberlik Hizmetinde hem çağrı sayıları hem de çağrı süreleri yıllar içinde azalmaktadır.

Şekil 26 Rehberlik Hizmeti- Gelen Toplam Çağrı Sayısı (Milyon) ve Süresi (Milyon Dk)

**BİLGİ
TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM
KURUMU**